Тернопільська обласна рада
Управління освіти і науки Тернопільської облдержадміністрації
Кременецька обласна гуманітарно-педагогічна академія ім. Тараса Шевченка

Кафедра іноземних мов та методики їх викладання

ЗАТВЕРДЖУЮ
Проректор з навчальної роботи
_____ М.Б. Боднар
«31» серпня 2020 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Стилістика та лінгвостилістичний аналіз тексту

з галузі **01 Освіта / Педагогіка**
за спеціальністю **014 Середня освіта (Мова і література (німецька))**
за освітньо-професійною програмою **Середня освіта (Мова і література (німецька))**

Кременець – 2020

Чик О.І. Стилістика та лінгвостилістичний аналіз тексту : [робоча програма навчальної дисципліни для студентів з галузі 01 Освіта / Педагогіка за спеціальностями 014 Середня освіта (Мова і література (німецька), за освітньо-професійною програмою бакалавра]. Кременець, 2020 року. 10 с.

Розробник: Чик О.І., кандидат філологічних наук, доцент, доцент кафедри іноземних мов та методики їх викладання Кременецької обласної гуманітарно-педагогічної академії ім. Тараса Шевченка.

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри іноземних мов та методики їх викладання
Протокол № 1 від 31 серпня 2020 року.

Завідувач кафедри іноземних мов та методики їх викладання Воронцова Н.Г.

31.01.2020 р.

© О. І. Чик, 2020 рік
© КОГПА ім. Тараса Шевченка, 2020 рік

1. Вступ

Робоча програма курсу «Стилістика та лінгвостилістичний аналіз тексту» складена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки бакалаврів спеціальності 014 Середня освіта (Мова і література (німецька)). Предметом вивчення навчальної дисципліни є мовні стилі, виражальні можливості різних рівнів німецької мови (фонетики, граматики, лексики тощо), а також методики та техніки аналізу художнього німецькомовного тесту. Реалізація основних завдань курсу здійснюється на основі тісних міжпредметних зв'язків з фаховими дисциплінами лінгвістичного циклу, які входять в навчальний план підготовки здобувачів першого рівня вищої освіти.

2. Опис навчальної дисципліни

<table>
<tr><td rowspan="2">Найменування показників</td><td rowspan="2">Галузь знань, спеціальність, освітньо-професійна програма</td><td colspan="2">Характеристика навчальної дисципліни</td></tr>
<tr><td>денна форма навчання</td><td>заочна форма навчання</td></tr>
<tr><td>Кількість кредитів – 3</td><td>Галузь знань
01 Освіта / Педагогіка</td><td colspan="2">Нормативна</td></tr>
<tr><td>Модулів – 2</td><td rowspan="15">Спеціальність
014 Середня освіта (Мова і література (німецька)</td><td colspan="2">Курс:</td></tr>
<tr><td rowspan="2">Змістових модулів – 2</td><td rowspan="2">4-й</td><td rowspan="2">4-й</td></tr>
<tr><td rowspan="2">Загальна кількість годин – 90</td></tr>
<tr><td colspan="2">Семестр</td></tr>
<tr><td rowspan="13">Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 3</td><td>8-й</td><td>8-й</td></tr>
<tr><td colspan="2">Лекції</td></tr>
<tr><td rowspan="2">18 год.</td><td rowspan="2">4 год.</td></tr>
<tr><td rowspan="2">Освітньо-професійна програма підготовки бакалавра</td></tr>
<tr><td colspan="2">Практичні</td></tr>
<tr><td>18 год.</td><td>8 год.</td></tr>
<tr><td colspan="2">Самостійна робота</td></tr>
<tr><td>54 год.</td><td>78 год.</td></tr>
<tr><td colspan="2">Вид контролю</td></tr>
<tr><td>екзамен</td><td>екзамен</td></tr>
</table>

Примітка

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної роботи становить:

для денної форми навчання – 33 % до 67 %;

для заочної форми навчання – 15 % до 85 %.

3. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою курсу «Стилістика та лінгвостилістичний аналіз тексту» є розкриття виражального потенціалу мовних засобів різних рівнів мови, теоретичне обґрунтування закономірностей їх організації в рамках функціональних і авторських стилів, засвоєння принципів свідомого відбору мовних засобів для оптимального досягнення комунікативних цілей в різних сферах суспільного життя за різних умов спілкування, а також методики та техніки аналізу художнього німецькомовного тексту.

Завдання курсу: ознайомити здобувачів з арсеналом стилістичних засобів німецької мови та їхніми виражальними можливостями, виробити навички свідомого і цілеспрямованого відбору стилістичних засобів для певної комунікативної мети, а також сформувати вміння і навички комплексного лінгвостилістичного аналізу тексту.

Курс «Стилістика та лінгвостилістичний аналіз тексту» спрямований на формування у студентів таких **професійних компетентностей**:

Інтегральна компетентність:

Забезпечення навчально-виховного процесу в загальноосвітніх навчальних закладах у процесі навчання німецької мови, що передбачає застосування певних теорій і методів відповідних освітніх наук і характеризується комплексністю та невизначеністю умов; здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі й практичні проблеми в галузі середньої освіти.

Загальні компетентності:

ЗК1 Здатність спілкуватися іноземною мовою.

ЗК2 Здатність навчатися та самонавчатися.

ЗК4 Здатність до планування та розподілу часу

ЗК5 Здатність знаходити, обробляти та аналізувати інформацію з різних джерел.

ЗК6 Здатність застосовувати знання на практиці.

ЗК9 Знання і розуміння предметної області та розуміння професії.

ЗК12 Здатність працювати в міжнародному контексті.

Спеціальні (фахові) компетентності:

ФК1. Знання сучасних методологічних засад предметної спеціалізації, теорії німецької мови, мовознавчих та літературознавчих питань.

ФК6. Здатність створювати умови для переносу лінгвістичних знань та навчального досвіду у вивченні рідної та іноземної мови, розвивати мовну увагу, виявляти подібності й відмінності в різних мовах.

ФК11. Володіння німецькою мовою на рівні не нижче С1, дотримання сучасних мовних норм, опанування різних видів мовленнєвої діяльності, формування

мотиваційного контексту для продуктивного вивчення німецької мови, утвердження ролі німецької мови як засобу міжкультурної комунікації.

ФК12. Здатність адекватно використовувати мовленнєві одиниці, демонструвати сформовану мовну й мовленнєву компетенції в процесі професійної і міжособистісної комунікації, володіння різними засобами мовної поведінки в різних комунікативних контекстах.

Програмні результати навчання

ПРН2. Володіти комунікативною мовленнєвою компетентністю з німецької мови (лінгвістичний, соціокультурний, прагматичний компоненти відповідно до загальноєвропейських рекомендацій із мовної освіти) на рівні С1, здатний вдосконалювати та підвищувати власний компетентнісний рівень у вітчизняному та міжнародному контексті.

ПРН5. Володіти різними видами аналізу художнього твору, визначати його жанрово-стильову своєрідність, місце в літературному процесі, традиції й новаторство, зв'язок твору із фольклором, міфологією, релігією, філософією, значення для національної та світової культури.

ПРН8. Демонструвати уміння критично використовувати світоглядні теорії та засвоєні

теоретичні знання у сфері гуманітарних, соціально-економічних та професійноорієнтованих дисциплін при розв'язанні соціально-професійних завдань, обирати й використовувати відповідні навчальні засоби для побудови технологій навчання.

ПРН10. Демонструвати детальні знання спеціально вибраної галузі (відповідно до обраної спеціальності та спеціалізації) шляхом говоріння, читання, вивчення та звітування про зміст важливих праць на обрану тематику.

ПРН11. Знати мовну норму, соціокультурну ситуацію розвитку німецької мови, особливості використання мовних одиниць у певному контексті, мовний дискурс сучасності.

ПРН15. Зрозуміло доносити власні висновки, знання та їх обґрунтування до осіб, які навчаються, користуючись основними поняттями та термінами дисциплін професійної підготовки з обраної спеціальності та спеціалізації.

Після завершення курсу студент повинен:

- знати стилістичні норми німецької мови, особливості використання мовних одиниць у певному контексті;
- володіти сукупністю сучасних підходів до процесу ефективної комунікативної діяльності, використовуючи лексико-семантичні та стилістичні вимоги до норми сучасної німецької мови;
- зрозуміло доносити власні висновки, знання та їх обґрунтування до осіб, які навчаються, володіти основними поняттями та термінами стилістики;
- осмислювати мовний матеріал з точки зору теоретично-мовних явищ і текстових явищ: граматичних, лексичних і стилістичних;
- використовувати положення стилістики в усній і письмовій комунікації;
- вміти вибрати мовні засоби із урахуванням структурних, семантичних і стилістичних особливостей текстів різних функціональних стилів і жанрів;
- вміти правильно будувати мовленнєве повідомлення в залежності від структури і семантики вихідного тексту;
- використовувати мовностилістичними засобами при інтерпретації тексту;
- вміти правильно реалізувати мовні норми в різних видах мовленнєвої діяльності, в різних комунікативних ситуаціях і в різних жанрах;
- працювати з теоретичними та науково-методичними джерелами (зокрема цифровими), обирати, обробляти та систематизувати інформацію, використовувати її в освітньому процесі;
- вміти здійснювати стилістичну трансформацію тексту з метою формування професійних умінь.

4. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1

Тема 1. **Stilistik als Bereich der Sprachwissenschaft. Stil – Grundbegriffe und Grundmerkmale.**
Normative und deskriptive Stilistik. Beziehungen der Stilistik mit anderen Wissenschaften. Gegenstand der Stilistik. Struktur der Stilistik. Verschiedene Auffassungen des Begriffes Stil.

Тема 2. **Probleme der Stilklassifikation.**
Zur Definition des Begriffs "Funktionalstil". Typologie der Funktionalstile. Stilzüge und Stilelemente verschiedener Stile.

Тема 3. **Grammatik und Phonetik im Dienste der Stilistik.**
Stilistische Leistungen der Satztypen. Die Wortstellung als stilistisches Mittel. Stilistisch motivierte Verletzung des prädikativen Rahmens. Wechsel der grammatischen Kategorien als Stilmittel. Paranthesen, Abbrüche, Ellipsen. Asyndetische und polysyndetische Verbindungen. Aufzählung und Wiederholung. Parallelismus und Antithese. Stilistisch-phonetische Ausdrucksmittel.

Тема 4. **Stilmittel des Wortschatzes.**
Lexikalische Stilmittel: Synonyme, Lexikalische Archaismen und Historismen, Neologismen (Neubildungen), Territoriale Dubletten und Dialektismen, Fremdwörter, Argotismen und Jugendsprache (Slang)… Wortarten als Stilmittel.

Змістовий модуль 2

Тема 5. **Mittel des bildlichen Ausdrucks.**
Wesen und Funktionen von sprachlichen Bildern. Arten von sprachlichen Bildern: Vergleich, Epitheton, Tropus, Metapher, Metonymie, Periphrase. Mittel des phraseologischen Ausdrucks.

Тема 6. **Stilistische Prinzipien und Möglichkeiten der Textgestaltung.**
Zum Begriff des Textes. Stilistische Erfordernisse der Textgestaltung. Folgerichtigkeit. Anschaulichkeit. Einheitlichkeit. Glaubwürdigkeit. Klarheit.

Тема 7. **Textsorten als Stilformen.**
Prosatextsorten und ihre stilistischen Besonderheiten.

Тема 8. **Das Zusammenwirken der Stilmittel.**
Analyse des Textes.

5. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Модуль 1. Змістовий модуль 1												
Тема 1. Stilistik als Bereich der Sprachwissenschaft. Stil – Grundbegriffe und Grundmerkmale.	9	2	2			5	9	2				7
Тема 2. Probleme der Stilklassifikation.	9	2	2			5	9		2			7
Тема 3. Grammatik und Phonetik im Dienste der Stilistik.	9	2	2			5	9					9
Тема 4. Stilmittel des Wortschatzes.	9	2	2			5	9		2			7
Разом за змістовим модулем 1	**36**	**8**	**8**			**20**	**36**	**2**	**4**			**30**
Змістовий модуль 2												
Тема 5. Mittel des bildlichen Ausdrucks.	8	2	2			4	7	1				6
Тема 6. Stilistische Prinzipien und Möglichkeiten der	8	2	2			4	8		2			6

Textgestaltung.												
Тема 7. Textsorten als Stilformen.	8	2	2			4	8					8
Тема 8. Das Zusammenwirken der Stilmittel	16	4	4			8	15	1	2			12
Разом за змістовим модулем 2	**40**	**10**	**10**			**20**	**40**	**2**	**4**			**34**
Модуль 2.												
Die Individuelle Aufgabe.	14					14	14					14
Всього	**14**					**14**	**14**					**14**
Усього годин	**90**	**18**	**18**			**54**	**90**	**4**	**8**			**78**

6. Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Stilistik als Bereich der Sprachwissenschaft. Stil – Grundbegriffe und Grundmerkmale.	2
2	Probleme der Stilklassifikation.	2
3	Grammatik und Phonetik im Dienste der Stilistik.	2
4	Stilmittel des Wortschatzes.	2
5	Mittel des bildlichen Ausdrucks.	2
6	Stilistische Prinzipien und Möglichkeiten der Textgestaltung.	2
7	Textsorten als Stilformen.	2
8	Das Zusammenwirken der Stilmittel.	4
	Усього годин	**18**

Критерії оцінювання знань, умінь та навичок студентів з курсу «Стилістика та лінгвостилістичний аналіз тексту»

Відмінно (90-100 балів)	Студент демонструє знання основних теоретичних положень курсу, уміє чітко й ясно проінтерпретувати художній текст за заданою схемою, не має труднощів щодо визначення теми, ідеї, особливостей композиції та основних стилістичних засобів. Активно використовує лінгвістичну термінологію, вільно володіє понятійним апаратом, уміє використовувати знання суміжних дисциплін, не допускає логічних та мовленнєвих помилок у усному мовленні.
Добре (75-89 балів)	Студент демонструє знання основних теоретичних положень курсу, уміє проінтерпретувати художній текст, залучаючи понятійний апарат і використовуючи основні проблеми навчальної дисципліни, але порушує логічну структуру висловлювання під час інтерпретації, допускає помилки мовленнєвого плану.
Задовільно (60-74 балів)	Студент має уявлення про понятєвий апарат курсу, орієнтується в термінології, формулює узагальнено дефініції, але не завжди може підкріпити останні прикладами. Інтерпретує окремі частини тексту на достатньому рівні. Має прогалини в теоретичному курсі. Мовлення

	містить мовленнєві й логічні помилки.
Незадовільно (35-59 балів)	Студент має фрагментарні теоретичні знання та розпізнавальні практичні навички з усього курсу. Не володіє термінологією. Мова невиразна, обмежена, бідна. Словниковий запас не дає змогу проінтерпретувати текст на належному рівні.
Незадовільно (1-34 балів)	Студент не вміє здійснити інтерпретації й лінгвістичного аналізу, не володіє програмним матеріалом, не працює в аудиторії з викладачем або самостійно.

7. Самостійна робота

Самостійна робота здобувача вищої освіти передбачає опрацювання навчального матеріалу лекційних занять, підготовку до семінарів, а також самостійне опрацювання додаткового навчального матеріалу до окремих тем у вільний від занять час. Перевірка завдань здійснюється на семінарських заняттях.

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Stilnormen	5
2	Funktionale Stile	5
3	Die stilistischen Besonderheiten der Tempusformen	5
4	Die Aussageweisen (Modi) als stilistische Mittel	5
5	Die Gruppen des besonderen Wortschatzes	4
6	Stilmittel der Lautung und des Rhythmus	4
7	Prosatextsorten und ihre stilistischen Besonderheiten.	4
8	Die Komposition des Makrotextes	8
9	Die Individuelle Aufgabe.	14
	Усього годин	**54**

8. Індивідуальні завдання

Індивідуальне завдання виконується в позааудиторний час і перевіряється викладачем за розкладом консультативних занять викладачів кафедри.

Основною метою цього виду діяльності є поглиблення набутих студентами під час аудиторних занять знань з теоретичних основ стилістики та удосконалення вмінь та навичок здійснення стилістичного аналізу тексту та демонстрації дослідних прийомів на конкретному текстовому матеріалі.

Індивідуальне завдання передбачає підготовку лінгвостилістичного аналізу тексту. Здобувач вищої освіти самостійно підбирає частину (не менше 3 500 друкованих знаків) оригінального тексту і виконує лінгвостилістичний аналіз згідно поданої схеми. Виконане завдання подається у письмовій формі. Лінгвостилістичний аналізу тексту оцінюється за двома критеріями:

1) повнота аналізу тексту згідно запропонованої схеми, логічна послідовність викладу стилістичного аналізу;

2) наявність/відсутність помилок граматичного, стилістичного, орфографічного і пунктуаційного характеру.

Разом з аналізом тексту студент повинен представити копію сторінок тексту, які ним аналізуються. За умови вірного виконання завдання студент отримує оцінку – 30 балів.

9. Методи навчання

- проблемний виклад матеріалу;

- пояснення;
- метод спостереження й аналізу мовних фактів;
- організація самостійного пошуку матеріалу;
- робота з науковою літературою;
- підготовка до дискусії;
- використання мультимедійних і комп'ютерних технологій.

10. Методи контролю:

Поточний контроль:

- дискусія під час лекції;
- дискусія під час семінарського заняття, усне та письмове опитування;
- поточне опитування;
- виконання практичних завдань;
- виконання коротких тестів;
- аналіз виконаних завдань у контексті тематики та проблематики семінарів;
- самостійно виконаний стилістичний аналіз автентичного художнього тексту.

Підсумковий контроль передбачає оцінювання результатів екзамену (екзаменаційного тесту) у восьмому семестрі.

11. Розподіл балів, які отримують студенти

Поточне оцінювання та самостійна робота								**Підсумковий тест**	**Інд. завдання**	**Сума**
Змістовий модуль № 1				**Змістовий модуль № 2**						
Т 1	Т2	Т3	Т4	Т 5	Т6	Т7	Т8			
5	5	5	5	5	5	5	5	30	30	100

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	**Оцінка ECTS**	**Оцінка за національною шкалою**
		залік
90-100	**A**	зараховано
82-89	**B**	
75-81	**C**	
67-74	**D**	
60-66	**E**	
35-59	**FX**	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	**F**	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

12. Методичне забезпечення курсу «Стилістика та лінгвостилістичний аналіз тексту» представлене наступними навчально-методичними матеріалами:

- робоча програма з дисципліни «Стилістика та лінгвостилістичний аналіз тексту»;
- конспекти лекцій з дисципліни;
- презентаційні матеріали до лекцій та семінарських занять;

- модульні контрольні тести з курсу «Стилістика та лінгвостилістичний аналіз тексту».

13. Рекомендована література

Основна література

1. Брандес М. П. Стилистика текста. Немецкий язык. Теоретический курс: учебник для студентов и аспирантов. 4-е издание, переработанное и исправленное. М. : Прогресс-Традиция, 2011. 416 с.
2. Махова Э. Ф., Неустроева Т. В. Практическая стилистика немецкого языка : учебное пособие для студентов 4-5 курсов по специальности «Иностранный язык». Екатеринбург : ГОУ ВПО «Урал. гос. пед. ун-т»; Ин-т иностранных языков, 2010. 266 с.
3. Наер Н.М. Стилистика немецкого языка = [Stilistik der deutschen sprache] : учеб. пособие для вузов. М. : Высшая школа, 2006. 271 с.
4. Fadeeva G., Ljubimova N. Stilelemente Stilanalysen Stilkompetenz. Ein Arbeitsbuch. = Стиль: элементы, анализ, компетенция. Практические задания по дисциплине «Стилистика (немецкий язык)». М. : Рема, 2012. 154 с.

Додаткова література

1. Казимір В. О., І. М. Яремчук. Stilistik der deutschen Sprache. Lehrmittel für die Studenten : навчально-методичний посібник. Кам'янець-Подільський : Видавничо-поліграфічне підприємство «Апостроф», 2018. 165 с.
2. Богатырева Н. А., Ноздрина Л. А. Стилистика современного немецкого языка. Stilistik der deutschen Gegenwartssprache. Учебное пособия для студентов. М. : Academia, 2008. 336 с.
3. Брандес М. П. Практикум по стилистике немецкого языка. М. : Высшая шк., 1990. 142 с.
4. Брандес М. П. Стилистика немецкого языка. Учебник для институтов и факультетов иностранных языков. М. : Высшая школа, 1983. 271 с.
5. Тимченко Є. П. Порівняльна стилістика німецької та української мов. Вінниця : Нова книга, 2006. 240 с.

14. Інформаційні ресурси

1. http://www.worldcat.org/title/stilistik-der-deutschen-sprache/oclc/20070436
2. http://bibliothek.zwickau.de/Medien-Suche.aspx?search=stilistik&top=y&detail=8
3. http://lyrikline.de
4. http://gutenberg.spiegel.de
5. http://litrix.de
6. http://vorleser.net
7. http://titel-forum.de